

NEVLADNE ORGANIZACIJE, POLITIKA IN GOSPODARSTVO

Nevladne organizacije so prav gotovo pridobitev sodobnega časa, čeprav jih v takšni ali drugačni obliki poznamo še od vsega začetka oblikovanja držav in njihovih sistemov vladanja. To so skupine, ki združujejo ljudi enakega razmišljanja, delovanja in načina življenja oz. ljudi, ki imajo enake ali podobne življenjske cilje. To so civilne organizacije, ki krepijo demokracijo in pluralnost sodobne družbe ter omogočajo aktivno participacijo posameznikov v njej.

Nevladne organizacije so potrebne na številnih področjih. Če se na primer v neki družbi močno razširi kajenje, je prav gotovo potrebna civilna iniciativa, da se ta škodljiva navada zmanjša in omeji. Enako mora civilna družba ukrepati, če se v nekem okolju zastruplja zrak in zemlja, če se v nekem okolju pojavi nasilje med mladimi in podobno.

V Sloveniji je več kot 27 tisoč nevladnih organizacij. Na ta seznam spadajo zavodi, ustanove in društva; od gasilcev, športa in podobno. To je zelo dobro. Nevladne organizacije morajo delovati neodvisno od države, so neprofitne, večinoma prostovoljne in morajo imeti obliko pravne osebe.

Ali je pri nas res tako? Množično ustanavljanje nevladnih organizacij v zadnjih letih pri nas kaže na to, da želijo posamezniki ali skupine somišljenikov na ta način delovati s pomočjo državnega denarja. To pa ni dobro in pomeni kršitev osnovnega načela, ki naj velja za nevladne organizacije.

Ali so pri nas številne nevladne organizacije, ki krojijo politiko in posegajo v gospodarstvo zaradi svojih ali prijateljskih interesov?

Na primer, ali v Sloveniji potrebujemo Mirovni inštitut, ki ima zaposlenih okoli 20 ljudi in je delno financiran iz tujine in večinoma od naše države? Ali smo Slovenci nasilni, da potrebujemo tak inštitut? Prav gotovo ne. V svoji celotni zgodovini nismo nikoli napadli druge države, ampak smo se vedno branili. V vojnah smo premagovali Turke, Srbe, Italijane, Nemce, Madžare in druge. Ali pa pogledajmo demonstracije po svetu v zadnjem letu. V Franciji so bili demonstranti nasilni, v Srbiji ravno tako, podobno velja za ZDA in Hongkong, ter v zadnjih dneh tudi za Belorusijo. Pri nas so ob petkih demonstracije že nekaj mesecev, a brez vsakega nasilja.

Težava Mirovnega inštituta je tudi v dejstvu, da gre za raziskovalni inštitut v zasebni lasti, katerega usta-

novitelji in lastniki so predvsem profesorji z družboslovnih fakultet in ki se večinoma financira iz državnega proračuna. Smisel obstoja Mirovnega inštituta bi bil, da bi bil v celoti financiran s prostovoljnimi prispevki vseh njegovih simpatizerjev in z donacijami raznih zasebnih ustanov in podjetij. Še večja težava Mirovnega inštituta je, da njegovi predstavniki izrazito, javno in zelo očitno ter včasih celo agresivno posegajo v politiko in so zagovorniki izključno leve politične opcije. S tem inštitutom so povezani in pri njem zaposleni tudi nekateri levi politiki. Lahko pa tudi zasledimo, da ima ta ustanova privilegije v vseh sredstvih javnega obveščanja.

Nadalje imamo pri nas zelo veliko nevladnih organizacij, ki se borijo za enakopravnost spolov. Ali morda pri nas ni enakopravnosti med spoloma? Glede na mednarodne podatke je pri nas razlika v plačah med moškimi in ženskami najnižja v Evropi in verjetno na svetu. Tudi nasilja nad ženskami je v Sloveniji manj, kot je to povprečje v Evropi. Tudi te organizacije so večinoma financirane z davkoplačevalskim denarjem.

Večja skupina nevladnih organizacij deluje na področju varovanja okolja. To je potrebno in dobro. So pa med njimi tudi take, ki zaradi svojih egoističnih interesov zavirajo in preprečujejo na primer izgradnjo vodnih elektrarn.

Te organizacije so že preprečile izgradnjo elektrarn na Muri. Kako je mogoče, da ima Avstrija na Muri 30 (trideset) elektrarn, pri nas pa nimamo niti ene? Ali se s temi okoljebrižniki ni mogoče dogovoriti, da se izrabijo le tri četrtine ali polovica reke, druga polovica pa ostane nedotaknjena?

V zadnjem obdobju pa nekatere nevladne organizacije preprečujejo celo izgradnjo elektrarn na spodnji Savi. In menda se te organizacije financirajo celo iz tujine. Ali to pomeni, da te organizacije prejemajo denar od prav tistih tujih subjektov, ki bodo pozneje naši državi prodajali elektriko? To bi bilo zelo nevarno. Če bodo imeli ti egookoljniki preveč moči, bomo postali energetske odvisni od tujine. Ali morda ti ljudje doma prebivajo v temi, brez elektrike?

Vsi vemo, da so hidroelektrarne obnovljivi vir energije, da so za okolje in za državljane najbolj sprejemljiv način proizvodnje elektrike in da je izkoristek energije visok ter varen.

Naslednja težava, ki pri tem nastane, je obljuba naše vlade, dana že pred leti v Bruslju, da bomo zmanjšali količino izpuščenih škodljivih plinov v ozračje in da bomo zgradili objekte za proizvodnjo elektrike iz obnovljivih virov. Ta obveza je zavezujoča in zanjo celo kazensko odgovarjamo, kar pomeni, da če v obljubljenem obdobju ne bomo zgradili objektov za izkoriščanje obnovljivih virov energije in zmanjšali količine toplogrednih plinov, nas bo Bruselj denarno kaznoval.

Kdo bo takrat nosil odgovornost? Nihče, kot je pri nas navada!

Janez Tušek